

Nederlands zwakke internationale ICT positie

Door Maurice de Hond, CEO Newconomy

Al sinds ik de Comdex, de halfjaarlijkse Amerikaanse IT-beurs, bezoek (van begin van de jaren tachtig) viel het me op dat Nederland zo'n kleine rol speelt op deze enorme groeimarkt. Om te helpen voorkomen dat dit rondom internet ook het geval zou zijn heb ik, toen ik de grote potentie van internet begin 1995 herkende, een boek geschreven met de titel "Dankzij de snelheid van het licht". Het eerste exemplaar overhandigde ik aan Wim Kok en ik stuurde het toe aan alle leden van de regering, van de Eerste en Tweede Kamer. Mijn boek eindigde met het Digi-Deltaplan voor Nederland. Ik gaf daarin aan hoe Nederland door adequaat te reageren op de opkomst van internet een voorsprong zou kunnen nemen ten aanzien van die ontwikkeling die cruciaal zou gaan worden bij de economische ontwikkelingen van de 21^e eeuw. Centraal daarin stond de aanleg van een breedband infrastructuur (glasvezel naar ieder huis en kantoor). Helaas is het onderwerp "internet" pas laat echt op de agenda gekomen van de regering en nog steeds is er in feite in de praktijk nog weinig van te merken (behalve een nogal nietszeggende campagne "Nederland gaat digitaal").

Sinds 1995 ben ik actief op de Nederlandse internetmarkt, hetgeen eind 1998 uitmondde in de oprichting van het bedrijf Newconomy, dat op 20 april jl. haar beursgang heeft gehad. En ook in die rol viel het me op hoe zwak in feite de Nederlandse positie is op de internationale ICT markt. Onder de internationale internetbedrijven kom je amper Nederlandse bedrijven tegen. Een grote thuismarkt, zoals die in de USA, lijkt heel belangrijk te zijn. Maar bedrijven uit Zweden, Finland en Israël, met kleinere thuismarkten dan Nederland, spelen internationaal een veel grotere rol dan Nederland.

Hoewel er m.i. diverse factoren zijn die daarbij een rol spelen wezen ervaringen tijdens onze beursgang op twee specifieke factoren, waarvan ik vooraf zelf de invloed sterk onderschat heb.

1. De kennis van hetgeen in het buitenland gebeurt

De veranderingsprocessen in het buitenland gaan snel. Zelf word ik altijd weer gestimuleerd als ik in de USA, met name Silicon Valley, ben geweest. Maar er zijn ook andere plekken in de wereld waar te zien valt wat er in feite op ons afkomt.

Het valt me vaak op hoe bij belangrijke politici, opleiders en managers essentiële kennis over deze ontwikkelingen ontbreekt.

Vermoedelijk hangt dat samen met het feit dat de Nederlandse media relatief weinig aandacht schenken aan die ontwikkelingen en ze doorgaans nogal sceptisch benaderen.

Dit wordt blijkbaar niet in voldoende mate gecompenseerd door het volgen van buitenlandse literatuur (zo vind ik Business Week al jarenlang een belangrijke bron voor het volgen van de nieuwste ontwikkelingen) of bezoek aan plekken in de wereld waar het echt gebeurt.

2. Verschil in opname van de nieuwe economie op de afzonderlijke financiële markten

Dat op de Nasdaq al jarenlang internetbedrijven staan genoteerd is iets dat we allemaal wel weten. Maar dat dergelijke bedrijven ook al geruime tijd op beurzen in Engeland, Duitsland, Zweden en Frankrijk genoteerd staan lijkt nogal onbekend te zijn in Nederland.

Terwijl bij voorbeeld op de Duitse Neue Markt al zo'n twee jaar vele internetbedrijven een notering hebben gekregen was dat in feite tot januari 2000 onmogelijk in Nederland. Tot dat moment mochten bedrijven jonger dan drie jaar namelijk geen notering krijgen. Maar zelfs nu dat 6 maanden mogelijk is heeft er maar één Nederlands internetbedrijf gebruik van kunnen maken: Newconomy. (TIE en World Online, die ook in deze periode een beursnotering kregen, bestonden langer dan drie jaar).

Bij onze roadshow (de presentatie van ons bedrijf aan institutionele beleggers), waarbij we ook Frankfurt, Parijs, Londen, New York en Boston bezochten, bleek dat men op die markten al lang gewend was dat internetbedrijven naar de beurs gingen. In de media in Nederland woedde ondertussen, mede door de gevolgen van de mislukte beursintroductie van World Online, de discussie of bedrijven die geen winst maakten wel naar de beurs mochten gaan. Prof. Bomhoff (in het NRC Handelsblad van 8 april) vond dat de Amsterdamse beurs zich negatief van de andere beurzen onderscheidde door bedrijven toe te laten die geen winst maakten. Daarbij totaal uit het oog verliezend dat iets dergelijks al heel lang in het buitenland gewoon was. (Zo is America OnLine in 1992 naar de beurs gegaan, terwijl men pas in 1998 winst heeft gemaakt).

Niet alleen bleken bij voorbeeld al meer dan 100 Israëlische ICT bedrijven een notering aan de Nasdaq te hebben gekregen, maar ook in een land als Zweden hadden inmiddels al tientallen internetbedrijven een notering gekregen.

Dit grote verschil tussen de situatie in Nederland en de vermelde andere landen heeft twee grote gevolgen:

- A. Regelmatige beursintroducties van jonge internetbedrijven leidt tot grotere interesse van investeerders om in startende internetbedrijven te investeren. Dit is dus in Nederland langzamer op gang gekomen dan in die andere landen. Daarnaast creëert het "helden" waarmee jongeren zich kunnen identificeren.
- B. Een beursnotering levert geld op voor uitbreiding en expansie. Aandelen kunnen uitgegeven worden bij overnames van andere bedrijven. Mede daardoor zijn buitenlandse internetbedrijven Nederlandse internetbedrijven aan het opkopen en niet andersom.

De gevolgen van de geschetste situatie zijn naar mijn stellige overtuiging nadelig voor de Nederlandse economie op middellange termijn. En daarin lijkt vooralsnog geen verandering in te komen. Zo is het daarbij triest om vast te stellen dat het erop lijkt dat de World Online affaire de mogelijkheid voor internetbedrijven om in Nederland een notering te krijgen alleen maar heeft verslechterd. Het verscherpen van de toelatingseisen duidt erop. (Terwijl ook als die nieuwe eisen bij de beursgang van World Online waren toegepast de uitkomst van die introductie precies hetzelfde had geweest!).

Het blijft veelbetekenend voor Nederland dat de regering, ondanks alle rapporten die daar nu inmiddels over verschenen zijn, doorgaat met het investeren van 10 miljard in de Betuwelijn, een technologie uit het begin van de 19^e eeuw omdat het "strategisch zo belangrijk is", terwijl investeringen in en rondom de technologie van de 21^e eeuw amper plaats vinden. Kijk eens in Zweden of in Singapore wat de overheid daar heeft gedaan en doet.

